Deo optimo maximo uni & trino, Virgini Deiparæ, & ſancto Lucæ orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA

Quodlibetariis diſputationibus, manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-quintâ Januarii.

M. CAROLO BOMPART, Doctore Medico, Præſide.

An, ut aquarum thermalium, ſic & ſanguinis vigor à ſulphure?

MUNDUM, ingens quoddam animal dixere quidam è veteribus, propter eam quam habent inter ſe μακρὸς & μικρόκοσμος ſimilitudinem. Uterque machina hydraulopneumatica. Per artus infuſa mens totam agitat molem. Terra ponderibus ſuis librata, dum flat glacies iners, emortua veluti jacet, foliis viduantur orni. Caloris adventu natura tota repueraſcit. Intùs calore perfunditur, hunc ſolutum in phlegmate ſulphur perennat. Corpus humanum ſuâ movet præſentiâ, quæ infundendo creatur, ſibi ſoli ſufficiens, ſibi ſoli vivens ſubſtantia ſpiritalis: hæc frigidi impatiens hoſpitii, calore gaudet, ab ipſis vitæ incunabulis partibus inſito. Flammæ vitali ſuſtentandæ humido radicali nullus aptior fomes: Sulphureum quis inficiatur, ſi vel prima artis chymicæ limina ſalutaverit. Audiat ſubſtantia aërea, pinguis, & oleoſa, apud priſcos medicinæ antiſtites, nihil moramur? Ludit quippe interdum verbis novorum ſyſtematum auceps, cui divinus ſenex jampridem conſuluit, ut altum dormiret. A parentibus tradux ſulphureus liquor diſcedit perpetuo, triplici ſanguinis motu, in quo vitalis fundus, jugiter reſarciendus: pejoris tamen eſt conditionis deperditi loco ſuffectus; hinc miſeris mortalibus optima quævis dies fugit prima, ſubitque triſtis ſenectus; licet perpauci tempora maturæ longa ſenectæ viſuri, quæ infirmos baculo ſuſtinet artus. Cunctis tandem ſpiritus ſulphureo pabulo deſtitutus, frigida currit per oſſa; & duræ rapit mortis inclementia.

SPECUS varios, innumeros pene ductus, ex quibus conſtat univerſum corpus, natura ſuo excavat genio. A ſummis ad ima fit commeatus humorum; an ſit æquum vaſis & partibus circumducti ſanguinis libramen, an iniquum, non parvi intereſt; in libera namque purpurei laticis motione, ſita eſt potiſſimùm functionum integritas; hanc juvat ſulphur, cujus latibulis excitatus ſpiritus, nec mediocres excitat virtutes; ſpes jubet eſſe ratas, mortales trudit in prælia, reddit audaces omnia perpeti. Efficit & ſulphur crines dignos Apolline, & eburnea colla, decuſque oris, & ruborem in niveo candore miſtum. Pars quæque corporis viret modico floridi ſanguinis rivo; ſub incremento gemit, etenim inopem facit copia, in propriis laribus flamma vitalis ſuffocatur, haud ſecus ac lampas affuſo ubertim oleo; areſcit decremento, adducitque cutem macies, & in aëra ſuccus corporis omnis abit: vox tantum atque oſſa ſuperſunt. Notus feritate ſal acidus, ni ſulphurum amicabili connubio miteſcat, balſamica ſanguinis natura, (abſit verbo injuria,) in acorem fit degener morborum iliadem paritura; hinc fiunt mortales, præmatura nimis victima non commiſerantis orci.

MISER homo, morbi ſanitatiſque reciprocas vices experitur, nec tamen malorum in nobis & bonorum æqua deceſſio eſt, facilè ab optimo ſtatu & quaſi ſponte labimur, à vitioſo ægrè & invitâ velut naturâ reſurgimus. Felix homo cui tot ſuppetunt divum munera. Larga eſt, ne dicam prodiga naturæ in remediorum procreatione fœcunditas, cùm plantas in terræ ſuperficie ubique parturit; nuſquam tamen magis admiranda, quam ubi medicatas fundendo lymphas, ægris & convaleſcentibus, facilè parabilem medicinam propinat. Quot è metallis eorumque ſeminariis ſurgunt homini ſolamina? Totve theſauri, ne ſepulti jacerent in terræ penetralibus, lymphæ per eorum venas devolutæ, perque longum telluris ſpatium tranſcolatæ, efficaci ditantur ſpiritu, molliores ipſorum particulas lambunt, duriores radunt, variiſque mineralium quæ præterfluunt ſpoliis onuſtæ, quâ data porta, hominis in præſidium ſalientes, foras erumpunt.

Les Eaux de Vic le Conte, de S. Myon, de Chatteldion, de Jaleyrac. De S. Floret. De Vic en Carladois. Des Martres au territoire de Curran.

MIRA eſt aquarum diverſarum Regni Galliæ omnis generis opulentia, ſed ſtupenda magis tum fluviorum, & aliarum dulcium, & medicarum aquarum in Arverniæ Provincia enumeratio. Hæ varia à locis ſcaturiginum accepere nomina. Prope Claromontum fons proſtat lapideſcens, ad cujus præſentiam rigent cuncta, velut ad Meduſæ ſaxificos vultus; non longè hinc fons ſcaturit bituminoſus ad viciniam Montis-ferrandi, mirum quantam, unius diei ſpatio, ſulphuris copiam ſuppeditet. Vicecomitenſes vitriolo fœtæ nitro & alumine, Vichenenſium viribus haud impares, immo validiores, tantâ quondam hominum frequentiâ percelebres fuere, quantâ nunc incuriâ negliguntur. Ad illas ut principiis ſic viribus accedunt Medulphianæ. Nec minoris notæ ſunt Caſtellodunenſes, Jaleyracenſes, Sanfloranæ, Vicecarladenſes, Martyroverenſes &c. De iis præſertim hic orſus loqui, quas ſulphur tantùm extollit inter ceteras, quantùm ſolent cupreſſi inter lenta viburna. Haud infimæ ſedent, quæ urbium principem alluunt Claromontenſes nuncupatæ: affuſo gallarum decocto rubeſcunt, & in atramenti colorem denigrantur: Martis divites opum, harum particulas attrahens magnes, ſatis ſuperque comprobat: bitumen ignis ſubterranei pabulum eſſe, fidem faciunt earundem ſapor odorve. Largiùs epotæ colicos immanes cruciatus velut incantamento ſedant. Apud hydropotas quartanæ febres exulant, ceteris præſidiorum generibus rebelles. Peritior quovis artifice natura, (*opus Dei*,) ſapit ultra pharmacopolarum pyxides. Evaneſcunt importunæ vertigines. Suus ſibi florens redditur puellis faciei color. Qui flavo prius ſordebant, nunc vegeto colore ſuffunduntur.

Les Bains du Mont-d'Or en Auvergne.

QUA parte ſol declivis, Arvernorum plaga aureis montibus obumbratur, nec illud unico ſed multiplici titulo nomen obtinent. Tantâ ditantur ſoli pinguedine, ut vegetantia cujuſcunque generis (*Fagonias opes*,) ampliſſimâ ſegete parturiant. Aureas meritò dixeris, quæ ibi ſcaturiunt, thermales aquas; auream nempe ſanitatem firmant labantem, collapſam reſtituunt. Chymicæ analyſi ſubditæ, ſubacidum exhibent ſalem, ferri quidpiam & ſulphuris redolentem. Multifariam unda hæc corpus noſtrum afficit, hoc juvat copioſo potu prolui, immerſæ ſubit, quos laxat cutis porulos, nec non ex alto fervens in morbidos artus proſilit. Haud perpetua eſt aquæ aurei montis aſſumendæ tempeſtivitas: hyeme minùs commodus illius uſus, cum verò adduxere ſitim tempora, maximè ſalutaris. Particulæ quibus imprægnatur ſulphureæ, craſſos, frigidos, & viſcidos humores attenuant & coquunt: craſſior bilis quæ ſæpius medicamentorum purgantium vires eluſerat, unà cum ſeroſâ illuvie per urinas & ſudores abducitur, conceptum ardorem prorſus deponunt viſcera. Spiritus nervorum plexus liberiùs excurrunt. Pars quæque ſui juris facta gloriatur ſibi reſtitutum vitæ jubar. Si friget uterus meritò dixeris adhuc inutile pondus; quam miſera fors conjugis? Vivet illa ſine nomine, quia ſine ſobole, ni citò quærat ſolatium. Aureis thermalibus aquis, (ut ultimâ medicinæ anchorâ) non amplius languet attrita vis fermenti, non torpet & areſcit arvum muliebre, nec ampliùs deſunt his in partibus caloris blanditiæ, cujus inopiâ, nulli fas ſponſæ ſperare prolis ornamentum. Brevi tibi ſponſa jactabit prægnantis uteri pompam, tibi ſperanda nuptiarum meſſis & ſocialis pignus amoris. Herculeas ſane dixeris? Vertigines, epilepſiæ, membrorum torpores, tremoreſve, paralyſes, arthritis citò citius profligantur. Pituita è metropoli, aut aliunde in articulos depluere, & diros cruciatus inducere ſolita, aut furens miteſcit, aut tenuior facta aliò diripitur. Quid plura? Cæci vident, ſurdi audiunt, muti loquuntur, claudi ambulant. Tam ſolennes, tamque egregias dotes ſulphuribus acceptas referet ſincerus naturæ calculator; equidem ſanguinis balſamicam indolem reſtaurando, genuinis vitæ characteribus corpus beant.

Ergo ut aquarum thermalium, ſic & ſanguinis vigor à ſulphure.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Jacobus Souhait.	*M. Daniel Tauvry.*	*M. Raymundus Finot.*
M. Carolus Bompart, Præſes.	*M. Antonius le Clerc.*	*M. Matthæus Thuillier.*
M. Claudius Dufreſne.	*M. Petrus Jacquemier.*	*M. Carolus Marteau.*

Proponebat Pariſiis CLAUDIUS TRICHARD, Pacicus, Ebroïcenſis, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1699.